

det; thi saafremt det her blev vedtaget, var der ikke nogen Sikkerhed for, at det kom tilbage til Thinget, tværtimod var det, hvis det gif uforandret gennem det andet Thing, dermed afgjort, at det vilde blive til Lov. Anderledes troer jeg, at Sagen stiller sig, naar Regjeringen maa erklære, at den ikke kan gaae ind paa Loven i den Stikkelse, hvori den foreligger, thi den Erklæring maa, forekommer det mig, afgive Betyggelse for dem, at Udkastet i dets nærværende Stikkelse ikke vil blive til Lov. Saaledes har Afstemningen for eller imod væsentlig den praktiske Betydning, at det dermed vil blive afgjort, om Loven skal gaae over til Behandling af det andet Thing og der komme til første Behandling eller ikke. Jeg tilstaaer, at en første Behandling ikke pleier at være synderlig veiledende, da vi Alle ved første Behandling ere mere lyrisk stemte og give efter for det første Indtryk. Det vil jo ogsaa sees, at erede Rigsdagsmænd, der ved første Behandling her erklærede at ville stemme imod Loven, nu dog vist ville stemme for den, fordi de have forandret deres Mening. Skjøndt saaledes Enhver ved første Behandling giver sin individuelle Opfattelse det frieste Spillerum og giver sine Følelser og Meninger Luft, kunde det maaskee dog være til nogen Veiledning for Regjeringen ved Afgjørelsen af det Spørgsmaal, om der overhovedet var Anledning for den til at gaae ind paa en yderligere Drøftelse af denne Sag eller ikke, at høre Udtalelserne i det andet Thing.

Ordføreren: Naar Ordføreren for et Udvalg paa det Trin af Forhandlingerne, hvorpaa vi nu befinde os, tager Ordet, da pleier han med en vis Styrke, enten i Udvalgets eller i et Fleertals Navn, at anbefale Loven til Vedtagelse eller Forkastelse. I dette Tilfælde er jeg ikke ved Slutningen af den meget lange og besværlige Forhandling, vi nu have tilendebragt. Jeg sagde allerede ved første Behandling, at jeg ikke var Ordfører for hele Udvalget, at jeg kun var det for en Fraction, der paa enkelte Steder dannede Fleertallet og paa andre Steder igjen opløste sig. Medlemmerne af Udvalget have baade skriftlig i Betænkningen og flere af dem mundtlig — hvoriblandt jeg — taget For-

behold om, hvorledes de ville stemme. Det er dette Forbehold, som jeg nu skal benytte mig af, men kun aldeles for mit eget Vedkommende. Sagen har stillet sig saaledes, at jeg i det Højeste kunde tale for nogle enkelte af Udvalgets Medlemmer, og saa er det bedre, at hver taler for sig. De Forhold, der nu finde Steb ved Forhandlingerne paa Rigsdagen, gjøre det i højeste Grad sandsynligt, at dette Lovforslag, hvis det her bliver vedtaget, ikke vil — jeg vil ikke sige vinde Folkethingets Bifald — komme til at gennemgaae en fuldstændig Behandling i det andet Thing. Dertil hentydede den høitærede Minister meget stærkt i sidste Møde og navnlig under Forhandlingerne om § 2, og jeg troer af disse Udtalelser og den Kundskab, vi uden disse havde, i Forbindelse med den Omstændighed, hvortil Ministeren hentydede, at Forhandlingerne foregik seent paa Aftenen under temmelig mange Medlemmers Fraværelse, have udøvet en Indflydelse paa det sidste Afsnit af Forhandlingerne. Jeg troer derfor, at vi ikke forhandlede under fuld Følelse af Forhandlingernes Betydning, ikke som om jeg meente, at noget Medlem har talt og stemt anderledes end efter sin Overbeviisning, nei, tværtimod, jeg troer, at saaledes som Sagen tydelig stillede sig sidste Aften, have alle Medlemmer talt og stemt for meget efter egne Anskuelser. Hensynet til Ministerens Udtalelser og Hensynet til, hvad der var muligt at gennemføre, kunde ikke gjøre sig gjældende; thi man vidste, at omtrent Intet vilde blive gennemført, og altsaa ophørte den Tilbøielighed, der ellers kunde være til at give efter i visse Punkter for at komme til et Resultat i Hovedsagen. Naar nu Sagen staaer saaledes, saa fremtræder skarpt end ellers Spørgsmaalet om, hvorledes man har at stemme ved tredje Behandling. Jeg har for i denne Sag sagt, at det er min Overbeviisning, at man ikke ved tredje Behandling bør stemme for Udkastet under et saadant Forbehold, at det dog muligt kunde undergaae Forandringer. Jeg mener, at man kan vel, idet man stemmer for et Lovudkast, have Lusten om, at det kunde blive forandret; men idet man ved tredje Behandling giver sit „Ja“, maa deri ligge den Betydning, at man vil finde sig i og kan med frelst Samvittighed finde sig i at Lovudkastet